

„ГЛАСЪТ” НА АРЛАНДУР ИНДРИДАСОН

БИОГРАФИЯ

Арландур Индридасон е роден през 1961 г. в Рейкявик. От дете обича да пише, главно под влияние на баща си, журналист и писател, чиито стъпки ще следва неотклонно.

В началото на 80-те години постъпва на работа в „Моргунбладид”, най-престижния исландски вестник. Журналистическата му кариера трае само две години. Индридасон решава да задоволи страстта си към киното, като пише сценарии на свободна практика и няколко години по-късно филмова критика за вестника.

През 1996 г. се дипломира в историческия факултет на Университета в Рейкявик. В книгите му историята заема основно място.

След много колебания написва първия си роман, издаден през 1998 г. – и разбира, че е автор на криминални романи. Големият успех идва с третата му книга, „Блатото”. За първи път го издават зад граница и получава много литературни награди. Оттогава успехът не го напуска.

В своята страна Индридасон е сред най-ценените съвременни автори. През 2004 г. книгите му фигурират в списъка на десетте най-добри продажби на най-голямата книжарница в Рейкявик. В чужбина Индридасон олицетворява съвременната исландска литература.

От 1997 г. нататък издава много книги и става един от най-известните писатели на черни романи в Исландия и в 37-те страни, където са преведени книгите му. Получава скандинавския „Стъклен ключ” на два пъти – през 2002 за „Блатото” и през 2003 за „Жената в зелено”. Наградата за европейски криминален роман на в. „Поан” през 2008 за „Човекът от езерото”, Почетната награда на фестивала в Бореал през 2011 и испанската награда RBA за криминален роман през 2013. През 2008 г. исландският продуцент Балтазар Кормакур екранизира романа „Блатото” със сътрудничеството на Индридасон.

МЕДИИ

Откакто четем Арландур Индридасон, знаем, че Исландия не е само рай за туристи, лишени от екстремни удоволствия, които искат да победят безкрайното, студа, тишината. И тук като навсякъде се дрогират, проституират и убиват от омраза, за отмъщение. Но тук и изчезват хора, заклещени в леда, отнесени от едно обезумяло море. Индридасон се отдава на криминалния жанр, за да опише родната си земя, земя според него шизофренична, разкъсвана между привидното (красотата на девствените земи с тяхната хилядолетна история) и реалността (вездесъщата диващина на съвременния свят). (Мартин Лавал, „Телерама”)

„Гласът” е затворено пространство, докато досега въздухът, местата, пътуванията отличаваха творчеството на Индридасон. Но в това пространство човек не се задушаваше и това е забележително качество на романа. То означава, че ретроспекциите и вътрешният глас са съвършено овладени. Заедно с това „Гласът” е и роман-хорал, в който страданието е представено без сантименталност. Дори Ерлендур, когато изобличи извършителя, няма да

повиши тон. И все пак, всичко това ви къса сърцето. (Сабрина Шалпеноа, „Либерасион”)

В този успешен роман добре се очертава образът на полицаия Ерлендур, антигерой в исландски вариант – лош съпруг, лош баща, винаги в лошо настроение, това ченге от Рейкявик отправя към съвременниците си доста депримиран поглед. Но създателят му, Арналдур Индридасон, е съумял да направи от него герой колкото привлекателен, толкова и симптоматичен за злините и за неизречените проблеми на обществото. И ако човек настръхва, то е от вълнение! (Делфин Перас, сп. „Експрес”)

Омагьосващ... завладяващ разказ („Уол Стрийт Джърнал”)

Студена красота („Ню Йорк Таймс Бук Ривю”)

Индридасон умело плува в познатите води на класическия криминален роман. Но той е мъдър, съпричастен автор и това е неговата най-мъдра, най-съпричастна книга. („Стар Трибюн”, Минеаполис)

Ентусиазмът, предизвикан от първите два романа с главен герой полицаят от Рейкявик Ерлендур, напомня шума, който се вдигна в Съединените щати преди десетина години около Курт Валандер на Хенинг Манкел. Третият роман от поредицата, „Гласът”, добавя допълнителни штрихи към тази заслужена известност, предлагайки на читателя тревожно, но убедително свидетелство за това как хватката на миналото убива способността ни да живеем в настоящето. („Буклист”)

Изключително психологическо изследване („Лайбръри Джърнал”)

МНЕНИЯ НА ЧИТАТЕЛИ

ИСЛАНДСКО КРИМИНАЛЕ, В КОЕТО ДРАМИТЕ НА МИНАЛОТО ОЖИВЯВАТ В НАСТОЯЩЕТО

Изследването на големия Север продължава, дори ако Арналдур Индридасон не ни е непознат след първите си два романа. Сега този много добър исландски автор се завръща с романа си „Гласът”.

А.И. и инспектор Ерлендур този път се намират в кулоарите на туристически хотел, където, както си му е редът в този вид романи, откриват труп точно преди Коледа... Директорът уточнява, че по никакъв начин не трябва да се безпокоят клиентите на хотела. И полицаите приемат да покажат известен такт. С изключение на Ерлендур.

На читателя е оставено удоволствието да открие интригата и, както често става в романите на Индридасон, настоящето просто отговаря на миналото. Премълчаваните драми на миналото, драмите на несретното детство, онези, за които са си мислели, че са заровени в снега, рано или късно изплуват на повърхността на настоящето. Дори инспектор Ерлендур не е изключение от правилото – в тази трета книга той ще узнае още малко за драмата, която му е отнела братчето преди много години, както и за сегашните си конфликтни отношения с дъщеря си Ева.

НЕ ВСЕКИ ДЕН Е ПРИЯТНО ДА СЕ ЖИВЕЕ В ИСЛАНДИЯ

В този роман открих друг поглед върху Исландия. Аз си я представях спокойна, кротка, и с изненада открих нейния цинизъм, наркотиците, проституцията... Като при всичките герои на скандинавските криминалета Ерлендур е депресивен, трудно е преглътнал детството си, жена му го е зарязала отдавна, дъщеря му се друса, не му е лесно да живее. Но пък е добро ченге, което решава да се настани на местопрестъплението и което ще разкрие с психологически усет и много търпение всички тайни и мистерии на един завързан случай.

ИСЛАНДСКИ МРАК

Един човек, дегизиран като Дядо Коледа, а намерен убит в стаичката си в мазето на първокласен хотел, където е бил портиер. Самотен човек, когото като че ли никой не познава и който обаче преди десетилетия е бил национална знаменитост. Но Исландия понякога има къса памет и Ерлендур скоро го установява. Никой неща не е видял, нито чул и бедният човек изглежда е умрял сред тотално безразличие със смъкнат панталон и ужасено изражение. Добро разследване, поредното на Арналдур Индридасон. Все този разочарован тон, все същата пропаднала дъщеря (доста непоносима дъщеря, между другото) и описаната без всякакво снизхождение съвременна Исландия. По подобие на това, което Хенинг Манкел прави с мрачния портрет, които рисува на съвременна Швеция, Индридасон ни представя не особено идиличната си версия на своята страна. Изключително приятно четиво!

ИНТЕРВЮ ПРИ ПРЕДСТАВЯНЕТО НА „ГЛАСЪТ” В ПАРИЖКА КНИЖАРНИЦА

Главният ви персонаж Ерлендур е нетипичен. Такъв ли си го представяхте, преди да започнете да пишете?

Всъщност образът на Ерлендур се появява едва във втората книга от серията, която не е издадена извън Исландия. И дори тогава Ерлендур не е изцяло създаден. Той развива своите характеристики с всяка следваща книга. Колкото повече пиша, толкова повече нови черти на личността му откривам. В момента работя над 9-та книга. И още не знам дали съм изчерпал този персонаж.

И разказаната в книгите история, и образът на Ерлендур, всичко се вписва в Историята.

Когато открих, че ще създам цяла поредица за Ерлендур, пожелах тя да е вградена в исландската реалност. Трябваше той да се роди от Историята на това общество, от самото общество и от местния климат. Съставки, сред които можете да откриете много дългата и мрачна зима и светлото лято. В този образ също трябваше да има мъгла, дъжд, поледица, сняг – и Историята на нацията. Затова създадох Ерлендур, човек, преселил се от село в града в младостта си. Това е голямата мутация на исландското общество – обезлюдяването на селото. Всички тези хора, напуснали селата си, за да се заселят в Рейкявик. Това е

лишило много хора от корени. Всъщност Ерлендур е един от тях, от тези, които не могат да се вкоренят в съвременната епоха, нито в град Рейкявик.

Всичките ви образи са много човешки, но и много мрачни. В книгите ви има много песимизъм.

То е, защото наблягам на реалистичната страна на историите. Но разбира се, Ерлендур се сблъсква с много трудности в живота си. Философията му, начинът, по който вижда живота, са по-скоро изпълнени с негативизъм. Но не съм сигурен, че в това отношение той е типичен исландец.

Той е човек, който много страда. Във всяка книга се боим да не се самоубие...

Това аз ще реша, не той. Предпочитам сам да решавам какво ще е съдбата на моите герои.

В това вписване в Историята откриваме следи от историческото ви образование.

Естествено. Историята с главно И присъства в книгите ми. Обичам да се връщам в миналото и да го изследвам. Ерлендур открива скелети, които идват от миналото. Хора изчезнали и оставили след себе си замръзнал във времето живот. Интересува ме не толкова изчезналият човек, колкото останалите след него хора. Затова в книгите ми се разправя за скелети, заровени в земята, но в известен смисъл те са живи скелети. Виждам пластове на Историята като геологически пластове.

Една от главните ви теми е изчезването и оттам – търсенето. Какво търси Ерлендур?

Той се опитва да разнищи дадена загадка за хората, останали след изчезването. Защото по-добре от всекиго може да разбере последствията от подобно изчезване. Самият той има своя загадка, мистерия в собствения си живот

Кое ви кара да пишете и защо криминални романи?

Всъщност от известно време тази идея ми се мотаеше из главата – история, подходяща за книга. Не бях напълно сигурен, че искам да я напиша. Но в един момент си казах: „Или го правиш, или забравяш за това”. Книгата бе обявена за криминална. И аз се оказах автор на криминални романи. Много ми харесва да създавам напрежението, което съпровожда загадката, и вътре в тази загадка да изграждам образите.